

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách?

Únor 2020

VÍT MACHÁČEK, MARTIN SRHOLEC

IDEA **CERGE**
EI
PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

Vít Macháček

Pro think-tank IDEA pracuje již od roku 2015 v rámci skupiny výzkum výzkumu. Magisterský titul získal v roce 2016 na Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy, kde zároveň studuje v doktorském programu. Kromě práce pro IDEA má za sebou šest let na různých pozicích v České spořitelně a v současnosti pracuje také jako datový analytik Datové platformy hlavního města Prahy.

He has been working for the IDEA think tank since 2015 within the R&D Centre. He received his master's degree in 2016 at the Institute of Economic Studies of Charles University. He currently studies at Charles University in a doctoral program. Besides working for IDEA, he has spent six years in various positions at Česká spořitelna. He currently works as a data analyst at the Data Platform Smart Prague of the City of Prague.

Martin Srholec

Absolvoval doktorské studium na Národohospodářské fakultě VŠE v Praze a na Centre for Technology, Innovation and Culture (TIK) při Univerzitě v Oslu. Od roku 2010 působí jako výzkumný pracovník na CERGE-EI v Praze, od roku 2013 je výzkumníkem think-tanku IDEA. Zaměřuje se na ekonomii inovací, problematiku inovačních systémů a otázky inovační politiky.

He graduated at the Faculty of Economics at the University of Economics in Prague and the Center for Technology, Innovation and Culture (TIK) at the University of Oslo. Since 2010 he has been working as a researcher at CERGE-EI in Prague, and since 2013 as IDEA think-tank researcher. In his research he focuses on the economics of innovation, the issue of innovation systems and issues of innovation policy.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách?

Studie 01 / 2020

© Vít Macháček, Martin Srholec

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2020

ISBN 978-80-7344-520-1 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách?

ÚNOR 2020

VÍT MACHÁČEK, MARTIN SRHOLEC¹

Shrnutí

- Odkud přicházejí výzkumní pracovníci působící na univerzitách? Začínali s bádáním na stejném místě, anebo spíše pocházejí odjinud? Je na českých univerzitách tendence najímat výzkumníky zvenku výrazně menší než jinde? Do jaké míry se to liší mezi obory a mění v čase?
- Z aflací autorů v citační databázi Scopus jsme zjistili, kolik výzkumníků v současné době pracuje na stejné univerzitě, na které působili již na počátku své vědecké kariéry. Pokud jejich první články vyšly pod jinou organizací, zjistili jsme, zda to bylo ve stejné zemi, anebo v zahraničí.
- Neměříme jenom tendenci k najímání vlastních absolventů, neboli akademický „inbreeding“, protože první články nemusí mít vlivem různých publikačních zvyklostí uvedenu aflaci k univerzitě, na které dotyčný vystudoval. Nicméně v řadě oborů, zvláště přírodních věd, tomu tak většinou je.
- Analýza pokrývá jedenáct oborů napříč vědními oblastmi na třech největších českých univerzitách – Univerzitě Karlově, Masarykově univerzitě a Univerzitě Palackého v Olomouci – a pro srovnání i na dalších patnácti významných zahraničních univerzitách v Evropě a v zámoří.
- Každý obor vychází trochu jinak, ale obecně je nejnižší sklon zaměstnávat výzkumníky, kteří působili na začátku kariéry jinde, než na sledovaných univerzitách z Česka a ostatních zemí Visegrádské čtyřky. Naopak výzkumníky původně zvenku zaměstnávají nejvíce nejlepší univerzity v USA a Velké Británii. Nicméně univerzity Visegrádské čtyřky vychází v řadě oborů podobně jako KU Leuven, Universität Wien anebo Lund University.

¹ Autoři by rádi poděkovali Štěpánu Jurajdovi, Danielu Műnichovi, Sergey Slobodyanovi, Šimonu Stiburkovi a Aleši Vlkovi za cenné připomínky k pracovním verzím tohoto textu. Veškeré případné nepřesnosti a chyby včetně vyjádřených názorů však jdou na vrub autorů. Studie vznikla v rámci a s podporou Strategie AV21 Akademie věd České republiky.

- Univerzity ze zemí Visegrádské čtyřky jsou až na výjimky na nejnižších příčkách v tendenci zaměstnávat výzkumníky s počátečním působištěm v zahraničí. V tomto zpravidla výrazně zaostávají i za západoevropskými univerzitami. Přitom pro české univerzity platí, že je za zahraničí považováno i Slovensko. Nízkou mezinárodnost v najímání výzkumníků na českých univerzitách potvrzují i jiné datové zdroje.
- Prezentované výsledky jsou celosvětově unikátní a nikde jinde je nenajdete. Zajímat by měly nejen manažery výzkumu, akademiky a doktorandy, kteří na univerzitách přímo působí, ale i tvůrce souvisejících politik a širší veřejnost. Na způsob řízení lidských zdrojů se totiž při hodnocení výzkumu až příliš často zapomíná, ačkoliv je pro dlouhodobý rozvoj univerzit zásadní.

Study 1/2020

Where do universities recruit researchers from?

FEBRUARY 2020

VÍT MACHÁČEK, MARTIN SRHOLEC²

Summary

- Where do university researchers come from? How many remain at the same institution where they began doing research? How many have come from elsewhere? Does the tendency to employ researchers originally from the same place markedly differ across universities from different countries? How does this tendency differ between disciplines and over time?
- From the author affiliations in the Scopus citation database, we found how many researchers are currently based at the same university they were affiliated with at the beginning of their research careers. If their early articles were published under a different organization, we traced whether this was in the same country or abroad.
- We do not directly measure ‘academic inbreeding’ in the sense of universities hiring their own graduates, because due to differences in publishing practices, a researcher’s early articles may not have been published under his or her alma mater. However, in many disciplines, particularly natural sciences, this is likely to be the case.
- Our findings are presented for eleven large disciplines and our comparison covers eighteen major universities in fourteen countries, including the new EU member states of the Visegrad group: the Czech Republic, Slovakia, Poland and Hungary.
- Generalizations are difficult to make, as each discipline looks a bit different. Overall, however, the most inward-looking institutions in employing researchers prove to be the national flagship universities in the Visegrad countries. In contrast, hiring researchers originally from outside is most prevalent in the leading universities in the United States and the United Kingdom, such as Princeton and Oxford.

² The authors would like to thank Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Sergey Slobodyan, Šimon Stiburek and Aleš Vlk for their useful comments on the draft version of the text. Any inaccuracies or errors and opinions are however down to the authors. The study received support from the research programme Strategy AV21 of the Czech Academy of Sciences.

- The Visegrad universities appear to be similar in their tendency to employ researchers originally from the same university to KU Leuven, the University of Vienna and Lund University in many disciplines. The main dividing line does not seem to follow the traditional 'East vs. West' differences, but rather tends to highlight the gap between the institutions at the top of global university rankings and the rest.
- Not surprisingly, the flipside of employing researchers whose research careers began at the same university is low internationalization. Cosmopolitan universities in smaller countries have the highest shares of researchers with foreign' origins, particularly ETH Zürich, which contrasts with a strong national focus in universities in the Visegrad countries.
- This analysis is original and its results are not available elsewhere. The findings should be of interest not only to research managers, academics and doctoral students who are based at the universities in the study, but also to policy-makers and the broader public. Human resources management issues tend to be often underrated in research evaluations, although they are a key factor in the development of universities.

Úvod

Nejlepší univerzity najímají výzkumníky na globálním trhu práce. Zájemci z řad vlastních absolventů nemusí být ani bráni v úvahu, aby se zamezilo tzv. akademickému „inbreedingu“. Bez talentů zvenku, kteří přinášejí nové nápady, přístupy a spolupráci, se totiž světovou úroveň vědy daří udržet jen obtížně. Jakým způsobem však zjistit, do jaké míry univerzity najímají výzkumníky zvenku? Jsou české univerzity v tomto směru méně, či více otevřené než v jiných zemích? Do jaké míry se tato praxe liší mezi obory a mění v čase?

Box 1: Akademický inbreeding

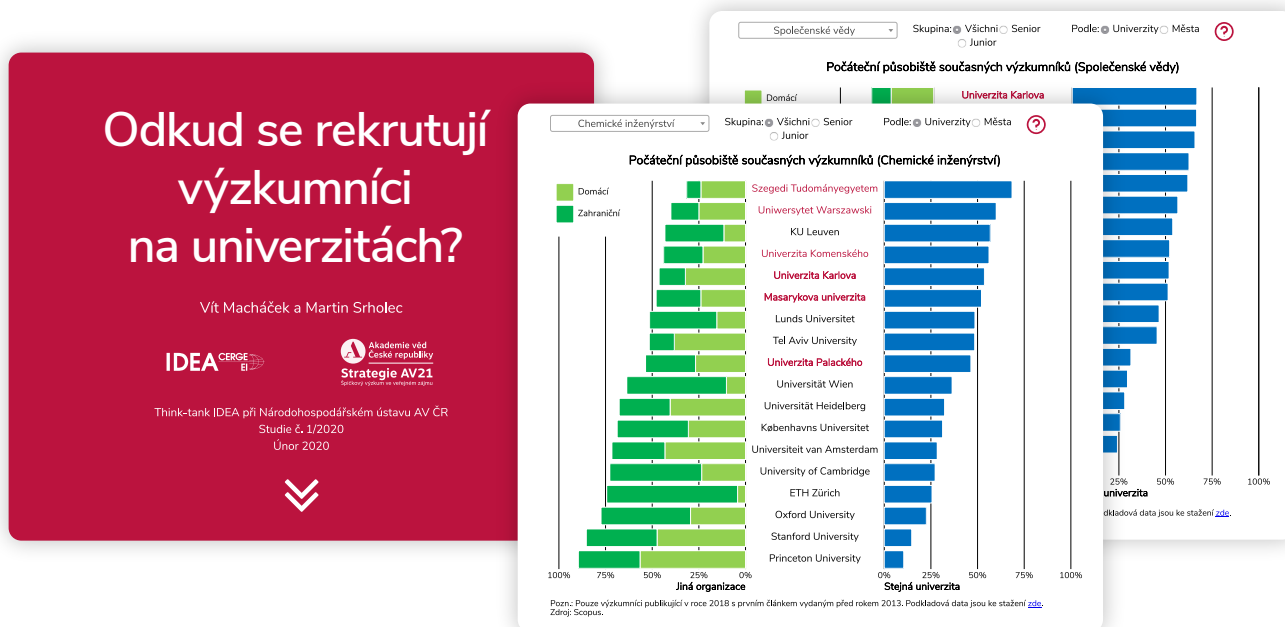
Za najímání zevnitř, neboli akademický „inbreeding“, je označován sklon univerzit přijímat do akademických pozic své vlastní absolventy. Přílišná míra najímání zevnitř je v akademickém prostředí považována za nezdravou, protože omezuje přísun nových myšlenek zvenku a vede k přehnanému napodobování. Podíl najímání zevnitř, který už je za hranou, se liší mezi obory, životním cyklem dané oblasti bádání anebo podle úrovně univerzitního systému. Nicméně ve špičkovém výzkumu se najímání zevnitř omezuje a pracoviště, která chtějí konkurovat těm celosvětově nejlepším, se musí neustále intelektuálně okysličovat přílivem talentu odjinud. Pro další diskusi na toto téma doporučujeme například práce od autorů Gorelov a Yudkevich (2015), Horta (2013), Horta a Yudkevich (2016) anebo Inanc a Tuncer (2011).

Z afilací autorů v citační databázi Scopus jsme zjistili, kolik výzkumníků v současné době pracuje na stejné univerzitě jako na začátku vědecké kariéry. Za původně ze stejného místa jsou považováni výzkumníci, kteří publikovali článek spojený s jejich současným působištěm již během prvních dvanácti měsíců od publikace jejich prvního článku včetně. Pokud jejich první články vyšly pod jinou organizací, zjistili jsme, zda to bylo ve stejné zemi, anebo v zahraničí. Do srovnání jsme kromě tří největších českých univerzit – Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity a Univerzity Palackého v Olomouci – zařadili i dalších patnáct významných zahraničních univerzit. Přinášíme výsledky pro jedenáct oborů napříč vědními oblastmi, které se v dostatečné míře vyskytují na většině sledovaných univerzit.

Naše zjištění jsou celosvětově unikátní. Zajímat by měla nejen manažery výzkumu a akademiky, kteří na univerzitách přímo působí, ale i tvůrce souvisejících politik a potažmo širší veřejnost. V konečném důsledku by zjištění měla zajímat i jejich současné a potenciální studenty, a to zejména doktorandy, protože souvisí s výhledem jejich uplatnění na globálním akademickém trhu práce. Na způsob řízení lidských zdrojů se při hodnocení výzkumných pracovišť až příliš často zapomíná, ačkoliv je pro dlouhodobý rozvoj univerzit velmi důležitý.

Pro podrobnější zkoumání výsledků včetně členění podle věkových skupin anebo umístění počáteční afilace podle města, které se do této studie nevešly, doporučujeme interaktivní aplikaci na adrese:

<https://idea.cerge-ei.cz/files/RekrutovaniVyzkumniku/>

Metodika a data

Analýza je založena na datech o afilacích autorů z citační databáze Scopus (2019a). Pro účely této studie je vhodnější databáze Scopus než Web of Science, protože indexuje zhruba o polovinu více časopisů, a tudíž zachycuje i více výzkumníků a jejich podrobnější publikační historii. Použitá data byla stažena na přelomu června a července 2019.

Současní výzkumníci

Do analýzy byli zařazeni výzkumníci, kteří měli v roce 2018 v příslušném oboru v citační databázi Scopus indexován alespoň jeden článek s afilací ke sledované univerzitě. Aby se do výsledků nepromítali stále studující doktorandi, kteří ještě neprošli akademickým trhem práce, vzali jsme v úvahu pouze ty, kteří svůj první článek publikovali před rokem 2013.

Nejprve jsme pro každou univerzitu a obor pomocí nástroje *Advanced Search* na webové stránce Scopusu našli a v souboru CVS stáhli všechny články vydané v roce 2018 pomocí dotazu:

```
AF-ID(affiliation-id) AND SUBJAREA(ScopusCode) AND DOCTYPE(ar) AND PUBYEAR = 2018
```

kde *affiliation-id* je ID univerzity, *ScopusCode* je kód oboru dle klasifikace Scopus (2019b), *ar* znamená dokument typu „article“ a *2018* určuje rok publikace. V těchto souborech jsou k dispozici jména všech autorů, jejich afilace i jejich unikátní kód *Scopus AuthorID*. Kvůli omezení ze strany Scopusu bylo takto staženo pouze prvních 2 000 článků seřazených sestupně podle data publikace (týká se to pouze tří kombinací oborů a univerzit).

V dalším kroku bylo třeba odlišit výzkumníky sledované univerzity od spoluautorů z jiných pracovišť. Pro potvrzení, že uvedený autor na dané univerzitě skutečně působil, byl manuálně vytvořen seznam variant názvů, který obsahuje nejen různé verze názvů univerzit v domácím a cizím jazyce, ale i jejich relevantní zkratky, názvy specializovaných pracovišť či adresy. Kromě toho byl vytvořen i seznam názvů jejich sídelních měst.

Postupným přidáváním variant na seznam názvů se nakonec podařilo potvrdit propojení s relevantní univerzitou pro 99,5 % všech stažených článků. Mezi použité varianty byla zařazena pouze pracoviště přímo spadající pod univerzitu, nikoliv spolupracující, ale formálně nezávislá pracoviště jako například fakultní nemocnice.

Někteří ze současných výzkumníků zároveň působí i na dalších pracovištích, a je u nich tudíž obtížné rozlišit, kde mají hlavní afilaci. Nicméně jsou ve výrazné menšině. Přibližně 80 % ze současných výzkumníků má pouze jedinou afilaci a tento podíl se navíc příliš neliší mezi univerzitami ani obory (viz data v [Příloze A1](#)). Rozdíly v tomto směru tudíž výsledky zásadně nezkreslují.

Počáteční působiště

Pro každého výzkumníka bylo následně zjištěno, zda svou kariéru zahájil na stejné univerzitě (či ve městě) kde je jeho současné působiště. Za původně ze stejného místa jsou považováni výzkumníci, kteří publikovali článek spojený s jejich současným působištěm během prvních dvanácti měsíců od publikace jejich prvního článku včetně. Jinými slovy jde o ty, kteří již na začátku kariéry měli vazbu na jejich současné působiště.

Za tímto účelem jsme pro každého výzkumníka v současné době spojeného se sledovanou univerzitou a oborem pomocí Scopus API stáhli seznam všech jeho článků. Použit byl následující dotaz:

```
AU-ID(authorID) AND DOCTYPE(ar)
```

kde *authorID* je unikátní ID přiřazené Scopusem a *ar* znamená dokument typu „article“.

Následně byly vybrány všechny články vydané během prvních dvanácti měsíců autorovy publikační činnosti. Pokud alespoň v jednom z těchto článků byla afilace u stejné univerzity (či ve stejném městě) jako autorovo současné působiště, daný výzkumník byl označen jako původem ze stejného místa. K identifikaci byl použit stejný seznam variant názvů jako při určení současných výzkumníků. Jelikož tento seznam obsahuje jen aktuální názvy, nemůže pokrývat již neexistující anebo přejmenovaná pracoviště, takže tyto vazby nebyly rozeznány. Navíc bylo zjištěno, zda autor na začátku kariéry působil ve stejné zemi jako nyní.

Ukazatele

Na základě údajů o počátečním působišti jsme pro každou univerzitu rozdělili současné výzkumníky podle tří ukazatelů:

- procento výzkumníků **se stejným působištěm jako na začátku kariéry**
- procento výzkumníků **původně z jiného působiště ve stejné zemi**
- procento výzkumníků **původně z jiného působiště v zahraničí**

Prezentujeme pouze výsledky za skupiny univerzit a oborů, kde je zastoupeno alespoň 30 výzkumníků.

Sledované univerzity

Do analýzy jsme zařadili tři největší české univerzity, hlavní univerzity z ostatních zemí Visegrádské skupiny a pro srovnání i další významné evropské a zámořské univerzity. České univerzity jsou zvýrazněny tučně a univerzity ze zemí Visegrádské skupiny jsou označeny červeně:

- ETH Zürich (60025858, Švýcarsko)
- Københavns Universitet (60030840, Dánsko)
- KU Leuven (60025063, Belgie)
- Lunds Universitet (60029170, Švédsko)
- **Masarykova Univerzita (60029543, Česko)**
- Oxford University (60026851, Velká Británie)
- Princeton University (60003269, USA)
- Stanford University (60012708, USA)
- **Szegedi Tudományegyetem (60027332, Maďarsko)**
- Tel Aviv University (60005681, Izrael)
- Universität Heidelberg (60016908, Německo)
- Universität Wien (60025988, Rakousko)
- Universiteit van Amsterdam (60002483, Nizozemsko)
- University of Cambridge (60031101, Velká Británie)
- **Univerzita Karlova (60016605, Česko)**
- **Univerzita Komenského (60001987, Slovensko)**
- **Univerzita Palackého (60003367, Česko)**
- **Uniwersytet Warszawski (60013756, Polsko)**

Pozn.: V závorce je uvedeno Scopus ID univerzity a sídelní země.

Sledované obory

Analýza vychází z oficiální klasifikace oborů Scopus (2019b). Do analýzy je zařazeno 11 vybraných oborů napříč vědními oblastmi. Při výběru byly upřednostňovány velké obory běžně se vyskytující na sledovaných univerzitách:

- Medicína (MEDI)
- Imunologie a mikrobiologie (IMMU)
- Neurovědy (NEUR)
- Biochemie, genetik a molekulární biologie (BIOC)
- Chemické inženýrství (CENG)
- Chemické vědy (CHEM)
- Vědy o zemi (EART)
- Vědy o životním prostředí (ENVI)
- Matematika (MATH)
- Fyzikální vědy (PHYS)
- Společenské vědy (BUSI, DECI, ECON, PSYC, SOCI)

Pozn.: V závorce je uvedeno Scopus ID oboru.

Jedná se o obory střední úrovně podrobnosti (tzv. Subject Areas). Jedinou výjimkou jsou společenské vědy, pod jejichž hlavičku bylo shrnuto pět oborů vedených zvlášť na této úrovni klasifikace (business, management a účetnictví; vědy o rozhodování; ekonomie, ekonometrie a finance; psychologie a sociální vědy jinde nezařazené, včetně například pedagogiky, sociální geografie, práva, sociologie anebo politologie), protože jednotlivě za ně zpravidla nejsou počty výzkumníků na sledovaných univerzitách v databázi dostatečně velké.

Další ukazatele

Zda je současné působiště výzkumníka stejné jako na začátku jeho kariéry, může být určeno nejen podle konkrétní univerzity, ale i širěji podle města. Pokud jako základnu použijeme město, měříme obecný sklon najímat v místním prostředí bez ohledu na mateřskou organizaci, což dává větší smysl v případech, kdy výzkumníci na počátku kariéry uvádí afilaci k pracovištím s univerzitou propojeným, ale formálně nezávislým, jako např. fakultní nemocnice. Podle roku publikace prvního článku dělíme současné výzkumníky do dvou věkových skupin na juniory (první článek vydaný mezi roky 2005 a 2012) a seniory (první článek vydaný před rokem 2005). Zobrazení výsledků podle těchto alternativ není prezentováno v této studii, ale je dostupné v interaktivní aplikaci.

Metodické omezení

Prezentované ukazatele však neměří pouze míru akademického „inbreedingu“. Nevíme, zda daný výzkumník na svém současném působišti pouze publikoval jeden ze svých prvních článků, anebo zda je to i jeho alma mater. Pokud tam skutečně vystudoval, jedná se o „inbreeding“ v pravém slova smyslu, ale jinak nikoliv.

Záleží na publikačních zvyklostech. V oborech, typicky přírodních vědách, ve kterých se publikuje relativně často a doktorandi běžně publikují články již při studiu pod hlavičkou své almy mater, bude náš ukazatel blízko ke změření „inbreedingu“. Naopak v oborech, typicky společenských vědách anebo matematice, kde je přirozená frekvence publikací nízká a doktorandi nezářídka vydávají první články až po dokončení studia, bude odchylka větší.

Waaier a kol. (2016) ukazují, že absolventi doktorského studia v USA v letech 1950–2010 zpravidla publikovali články ještě před získáním titulu v oborech astrofyzika, chemie, genetika a psychologie a až po získání titulu v ekonomii. Lee (2000) zjistil na vzorku úspěšných doktorandů v USA mezi roky 1965 a 1995, že už v průběhu studia z nich publikovalo alespoň jeden článek 64 až 86 % v analytické chemii, 45 až 60 % v experimentální psychologii, ale jen 7 až 35 % ve studiu americké literatury. Larivière (2012) ukázal na datech doktorandů v Québecu v letech 2000–2007, že alespoň jeden článek publikovalo zhruba 63 % v lékařských vědách, 40 % v přírodních a technických vědách, 11 % ve společenských vědách a 4 % v humanitních oborech. Mezioborové rozdíly jsou v tomto opravdu výrazné.

Zároveň záleží na tom, jaké afilace je obvyklé uvádět v prvních článcích při vstupu na trh práce po dokončení doktorského studia. Jsou obory, jako ekonomie, kde je na globálním (či americkém) trhu práce přípustné disertační článek vydat až pod hlavičkou prvního zaměstnavatele, i když nemusí být shodný s místem, kde byl výzkum proveden. Náš ukazatel potom bude naznačovat podstatně vyšší sklon k najímání zevnitř než ke kterému v takovém oboru ve skutečnosti dochází.

Konečně je zásadní vzít v úvahu, jak velkému tlaku čelí doktorandi na publikování v indexovaných časopisech. Pokud je to dokonce podmínka pro přípuštění k obhajobě, bude náš ukazatel velmi blízko ke změření „inbreedingu“. Naopak v prostředí, kde se na indexované publikace u doktorandů tolik nedbá, se nám vazba na almu mater tímto způsobem podaří zachytit jen zřídka. Požadavky na publikování (nejen doktorandů) se postupem let zvyšují, takže i v tom směru je zajímavé srovnat výsledky pro seniorní a juniorní výzkumníky.

Náš ukazatel tudíž může míchat dohromady „inbreeding“ ve smyslu akademického působení na univerzitě, na které dotyčný vystudoval, a setrvání v zaměstnání na univerzitě, na které výzkumník začal pracovat až po dokončení studia. Je to obecný ukazatel pohyblivosti výzkumníků mezi univerzitami, který se v závislosti na okolnostech více či méně blíží ke změření „inbreedingu“.

Test robustnosti

Abychom ověřili, jak významné je výše uvedené omezení, pro vzorek výzkumníků jsme dohledali, kde dotyční skutečně vystudovali a závěry ohledně „inbreedingu“ na základě tohoto zjištění jsme srovnali s výsledky podle afilací v jejich prvních článcích. Cílem bylo odhadnout, jak velký je v tom rozdíl.

Do testu jsme zařadili tři obory: i) biochemie, genetika a molekulární biologie, ii) fyzikální vědy a iii) společenské vědy. V každém z nich jsme náhodně vybrali 30 výzkumníků, pro které jsme z volně dostupných zdrojů (jako ORCID, osobní webové stránky apod.) manuálně zjistili, jestli v současné době skutečně působí na svojí almě mater. Za almu mater jsme považovali univerzitu, na které dotyčný získal nejvyšší dosažené vzdělání, což byl až na výjimky doktorský titul. Pro 8 výzkumníků se nám potřebné informace nepodařilo najít, a tudíž jsme je nahradili dalším náhodným výběrem.

Zařazení výzkumníků, zda v současné době působí na svojí almě mater, se v tomto vzorku podle obou přístupů shoduje ze 77 % v biochemii, genetice a molekulární biologii, z 90 % ve fyzikálních vědách a z 87 % ve společenských vědách. Afilace v prvních článcích tudíž v převážné většině případů odpovídají tomu, kde dotyčný výzkumník vystudoval. Rozdíly mezi obory vychází velmi malé, což je ve světle velkých oborových rozdílů ve sklonu doktorandů publikovat překvapivé, ale zřejmě to potvrzuje, že i když publikují disertační výzkum až po dokončení studia, tak je to typicky pořád i s afilací k almě mater, na které daný výzkum provedli.

Celkem bylo odlišně zařazeno 14 výzkumníků. V tom byl stejný počet 7 „false positive“ jako „false negative“, které se v součtu vzájemně anulují, takže dopad na prezentované podíly na celkových výzkumnících je ještě menší. Z hlediska oborů bylo 7 z nich v biochemii, genetice a molekulární biologii, 3 ve fyzikálních vědách a 4 ve společenských vědách a z hlediska afilací byli 4 z amerických a britských univerzit, 6 ze západoevropských kontinentálních univerzit a 4 z univerzit Visegrádské čtyřky. Nezdá se tudíž, že by případné zkreslení bylo někde výrazně koncentrováno.

Pro odlišné zařazení jsme zaznamenali tři důvody. Zaprvé výzkumník publikoval své první články pod hlavičkou zaměstnavatele, nikoliv univerzity, kde vystudoval doktorát (6 případů). Zadruhé výzkumník měl vazby ke svému současnému působišti, a tudíž publikoval s afilací k dané univerzitě, již před nebo během doktorského studia jinde (3 případy „false positive“). Například výzkumník publikoval již během magisterského studia, odešel na doktorské studium jinam a pak se vrátil. Zatřetí jsou to nepřesnosti v datech jako stejné Scopus ID pro dva autory s podobnými jmény nebo chyby při párování počátečních a současných afilací (4 případy „false negative“).

Celkově tento test naznačil, že prezentované výsledky jsou vůči tomuto typu metodických nedostatků poměrně robustní. Zaznamenané odchylky mohou jen těžko vysvětlit významné rozdíly mezi univerzitami, které v naší analýze vychází, a to zejména, pokud si uvědomíme, že k nim dochází v obou směrech, tj. „false positive“ i „false negative“. Jakkoliv jsou tato zjištění povzbudivá, při interpretaci výsledků je stále na místě opatrnost, protože shoda afilace v současných a prvních článcích je pouze nepřímým ukazatelem „inbreedingu“.

Box 2: Co mít na paměti

- *Do analýzy jsou zařazeni pouze autoři s prvním článkem vydaným před rokem 2013, tj. v roce 2018 publikující už nejméně šest let, aby do výsledků nevstupovali současní doktorandi.*
- *Pro zajištění spolehlivosti prezentujeme pouze výsledky spočítané na datech za alespoň 30 výzkumníků na dané univerzitě a oboru. Nedostatečná data jsou označena jako „n.a.“.*
- *Pokryty jsou jen obory, které jsou dostatečně zastoupeny na většině sledovaných univerzit. Společenské vědy jsou za tímto účelem shrnuty do jedné kategorie.*
- *Protože nepokrýváme všechny obory, není radno sčítat (a srovnávat) údaje na úrovni univerzit celkem.*
- *Do srovnání není zařazeno více oborů a univerzit, protože zpracování dat je časově náročné. S větším záběrem počítáme do budoucna.*
- *Analýza je založena na afilacích uvedených autory v publikovaných článcích. Nevíme, do jaké míry výzkumník na dané univerzitě skutečně působí ani parametry jeho pracovní smlouvy.*
- *Studie vychází z předpokladu, že výzkumníci v publikovaných článcích uvádí afilaci k univerzitě, na které byl daný výzkum proveden.*
- *Do výsledků se promítají pouze afilace v prvních a současných článcích výzkumníka. Kde působil mezitím, nesledujeme.*
- *Kromě počáteční afilace k univerzitě ukazujeme i výsledky podle města této univerzity, což je relevantní například v medicíně z důvodu vazeb na fakultní nemocnice.*
- *Názvy počátečních afilací byly pečlivě vyčištěny, konsolidovány a porovnány se současnou afilací, ale nějaká spojitost nám mohla uniknout. Rozsah najímání výzkumníků původně zvenku tak může být nadhodnocen.*
- *Každý výzkumník je v plné míře počítán v každém oboru, ke kterému je přiřazen časopis, ve kterém v současné době publikuje.*
- *Bereme v úvahu pouze vědecké články, nikoliv jiné typy dokumentů jako recenze knih, konferenční příspěvky anebo kapitoly v knihách.*

Výsledky

Obrázky 1–11 ukazují hlavní zjištění za sledované obory. Zobecňování může být ošidné, protože každý obor vychází poněkud jinak, nicméně určité společné rysy přece jen vysledovat lze.

Nejnižší sklon zaměstnávat výzkumníky původně odjinud vykazují univerzity z Česka a ostatních zemí Visegrádské čtyřky. Není výjimkou, aby více než polovina jejich současných výzkumníků měla vazbu na stejnou univerzitu již na začátku kariéry.

Naopak výzkumníky, kteří začali kariéru jinde, zaměstnávají nejvíce špičkové univerzity v USA a Velké Británii, jako Princeton nebo Oxford. Podíl jejich současných výzkumníků se stejnou počáteční afixací je zpravidla méně než čtvrtinový.

Nicméně univerzity ve Visegrádu v řadě oborů vychází podobně jako KU Leuven, Universität Wien anebo Lund University. Největší rozdíl tedy není podle staré osy „východ vs. západ“, ale spíše mezi globální špičkou a ostatními.

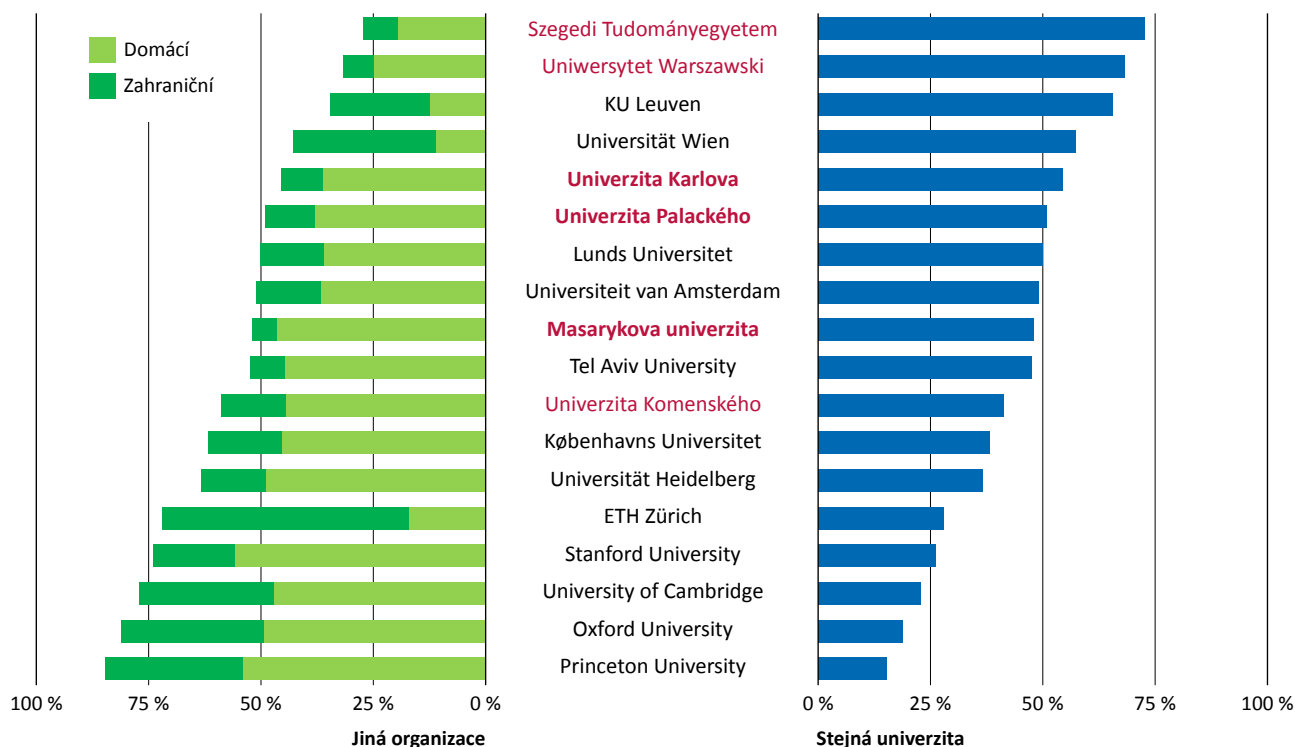
Zajímavý je i pohled na podíl výzkumníků s počátečním působištěm v zahraničí. Univerzity ze zemí Visegrádské čtyřky jsou v tomto až na výjimky na nejnižších příčkách. Přitom pro české univerzity je za zahraničí považováno i Slovensko.

Pokud bychom se podívali na výsledky jen podle výchozího města, nikoliv konkrétní univerzity, sklon nabírat výzkumníky původně odjinud by byl ještě přirozeně daleko nižší. Například na Univerzitě Karlově nyní působí ve všech sledovaných oborech z více než tří čtvrtin výzkumníci, kteří začínali vědeckou kariéru v Praze.

Pokud bychom navíc odlišili seniorní a juniorní výzkumníky, výsledný obrázek by se pro české univerzity převážně posunul směrem k ještě většímu nabírání výzkumníků s prvními články pod hlavičkou stejné univerzity. Nicméně je třeba připomenout, že to částečně odráží i změny v publikačních zvyklostech.

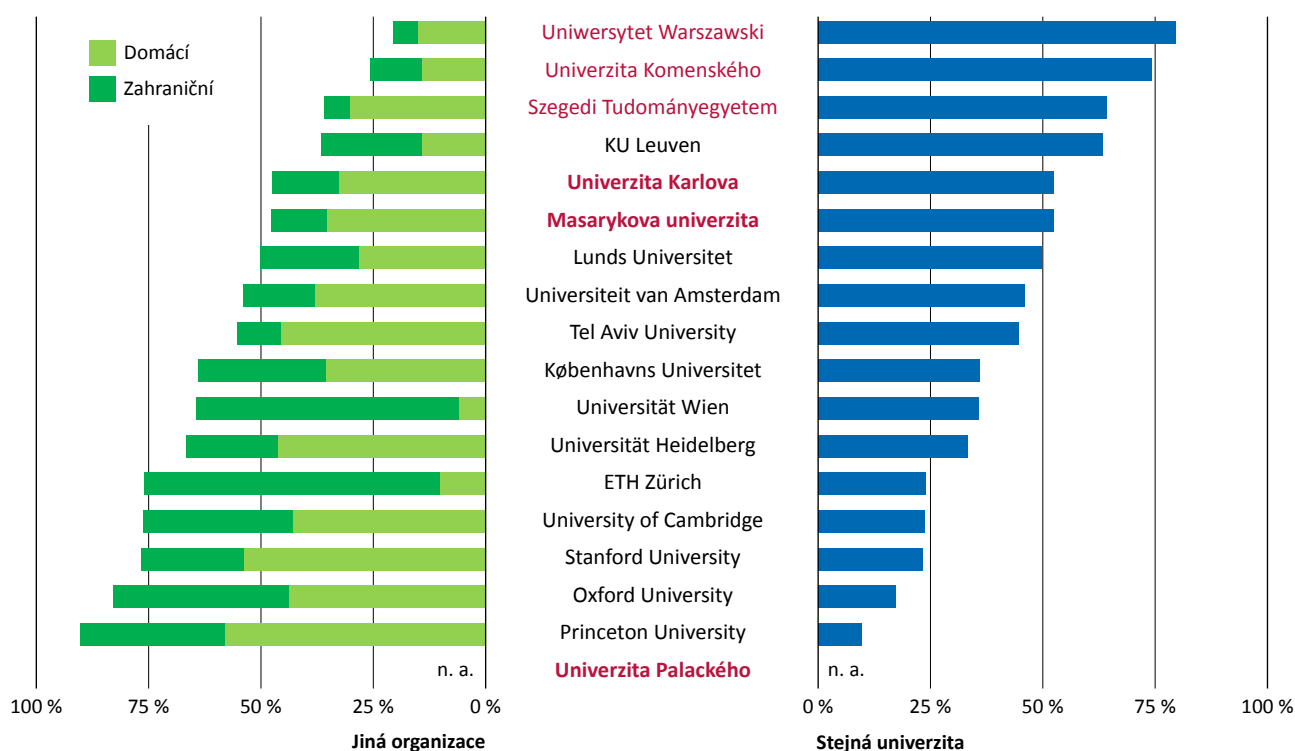
Podkladová data ke grafům jsou v [Příloze A2](#) .

**Obrázek 1: Počáteční působiště současných výzkumníků
Medicína**

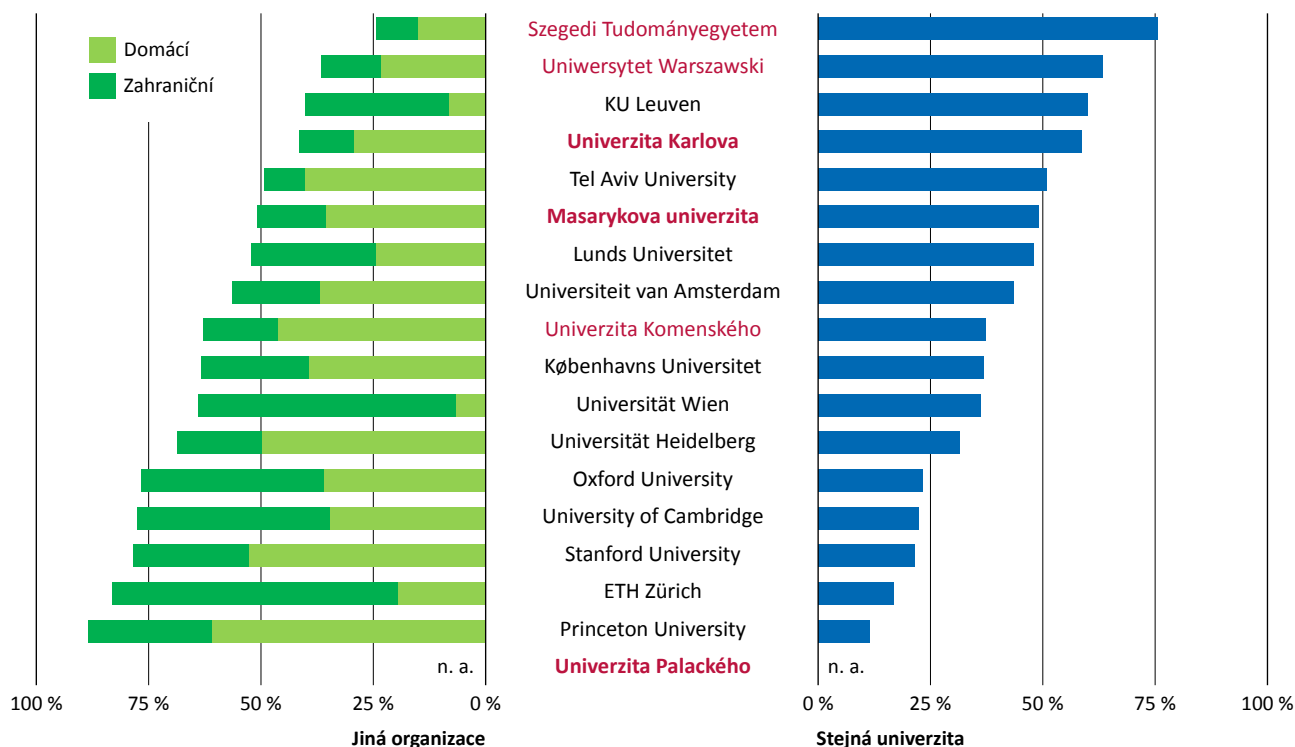
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 2: Počáteční působiště současných výzkumníků
Imunologie a mikrobiologie**

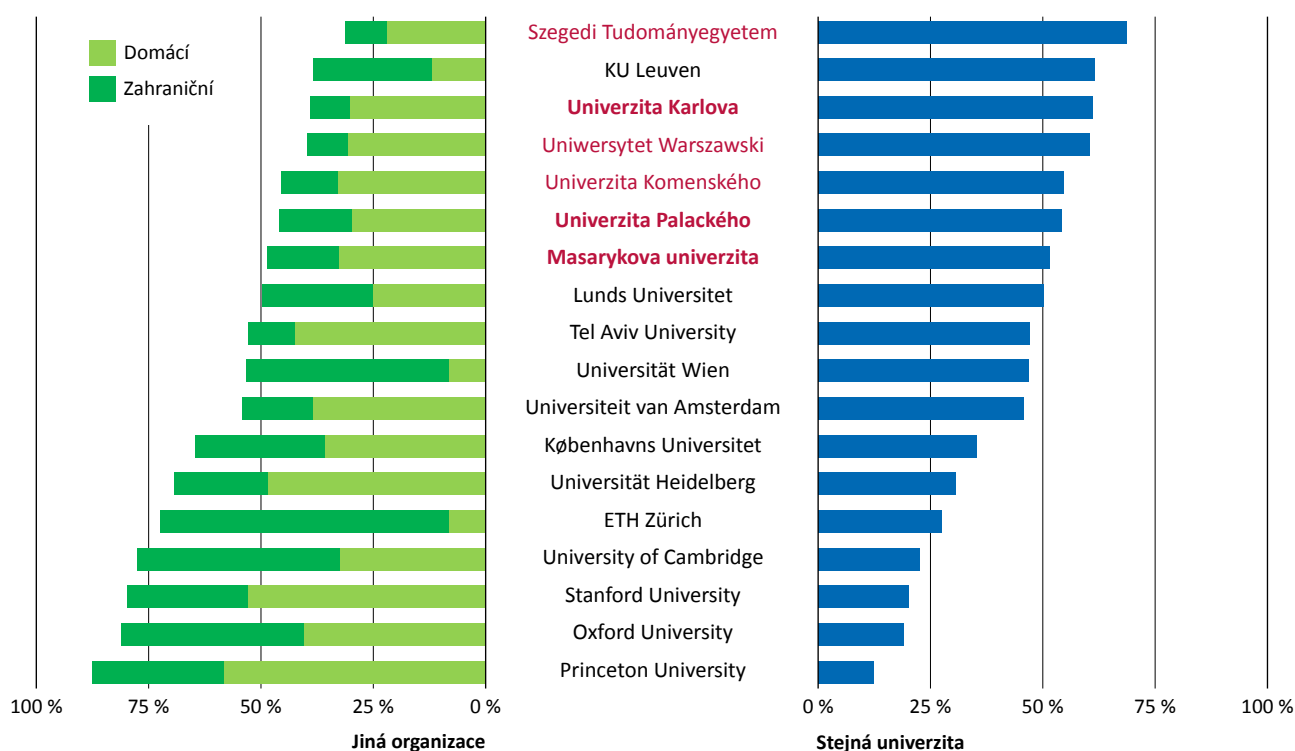
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 3: Počáteční působiště současných výzkumníků
Neurovědy**

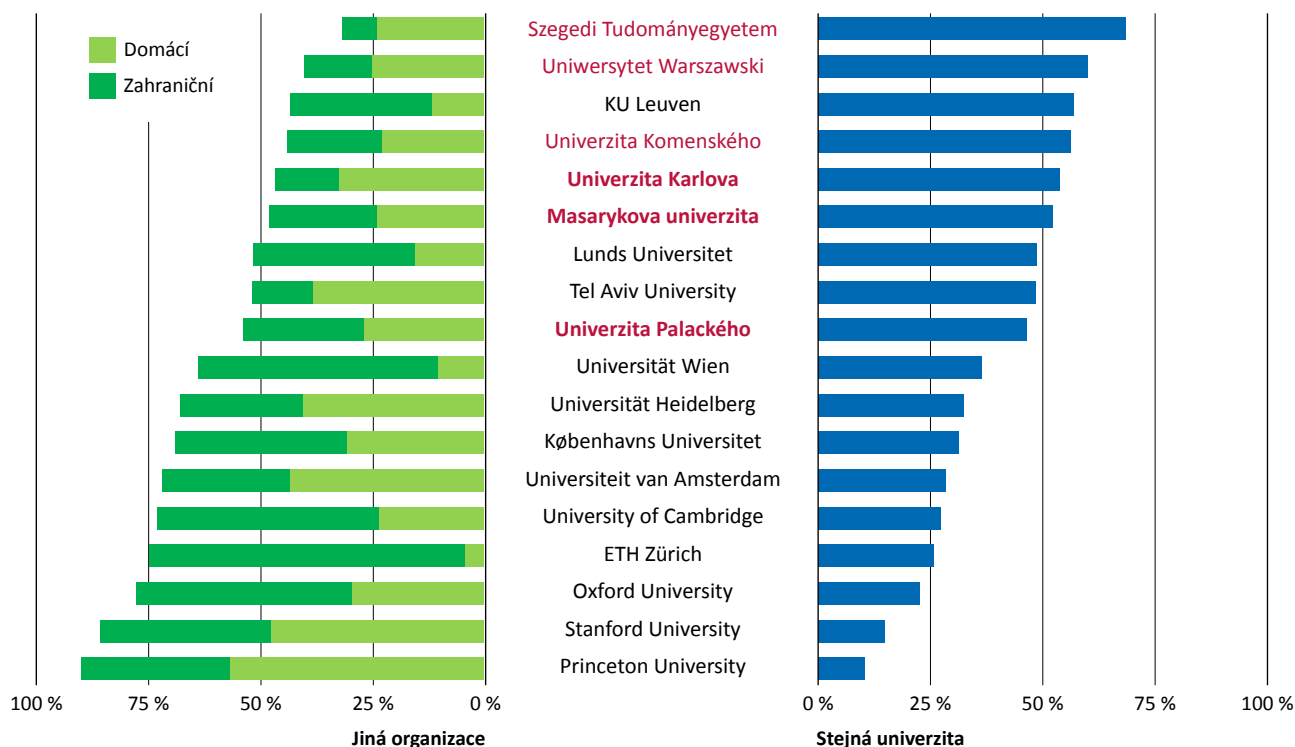
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 4: Počáteční působiště současných výzkumníků
Biochemie, genetik a molekulární biologie**

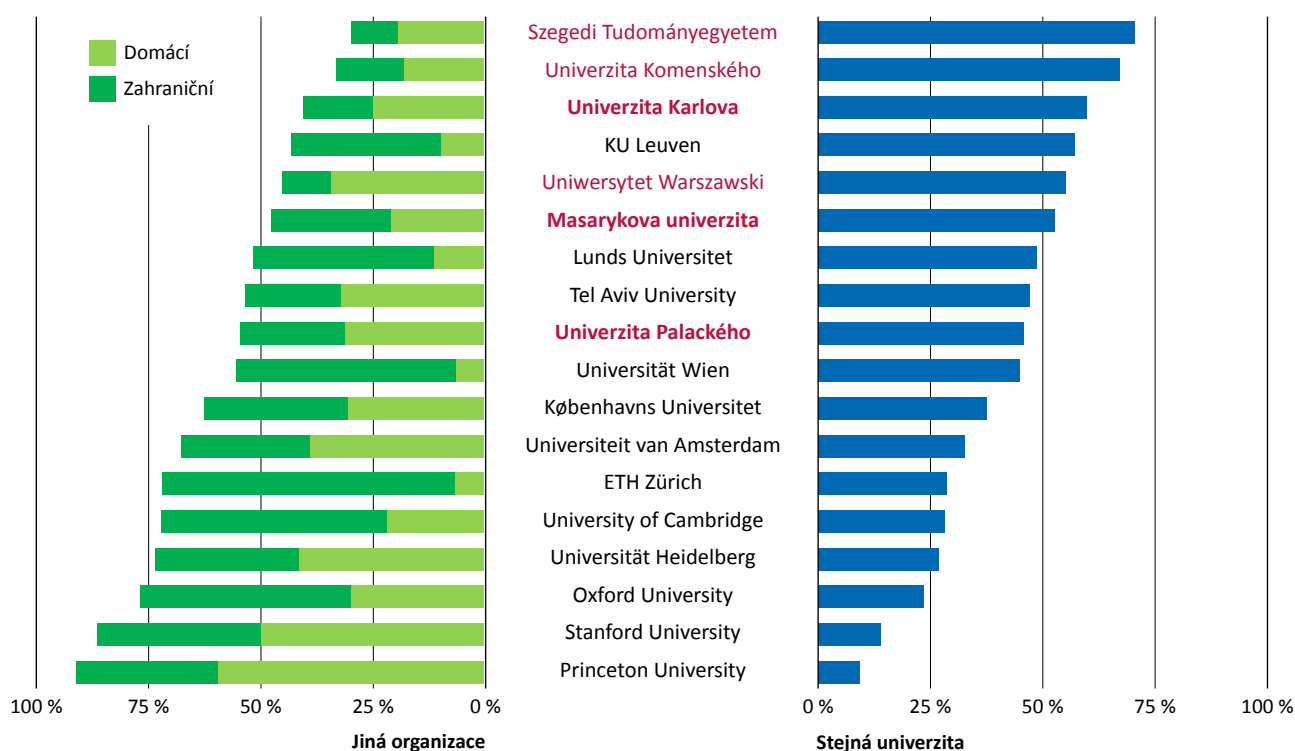
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 5: Počáteční působiště současných výzkumníků
Chemické inženýrství**

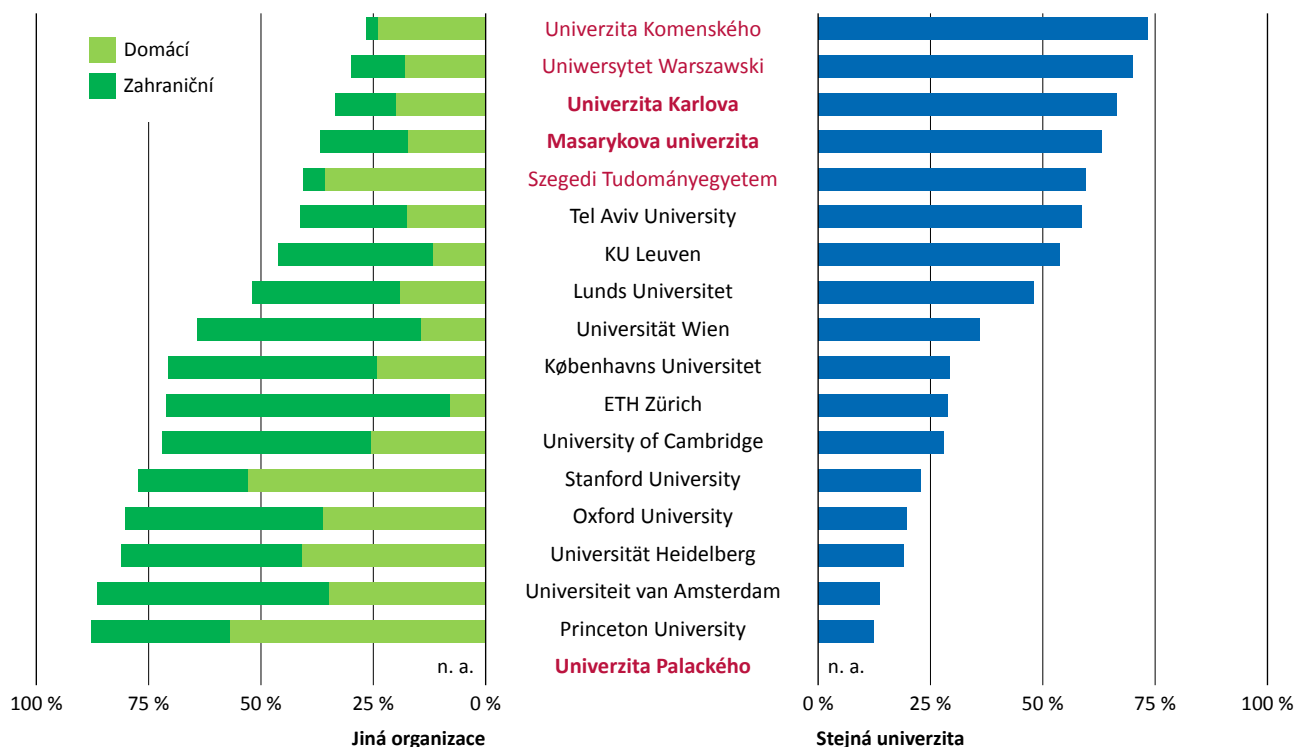
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 6: Počáteční působiště současných výzkumníků
Chemické vědy**

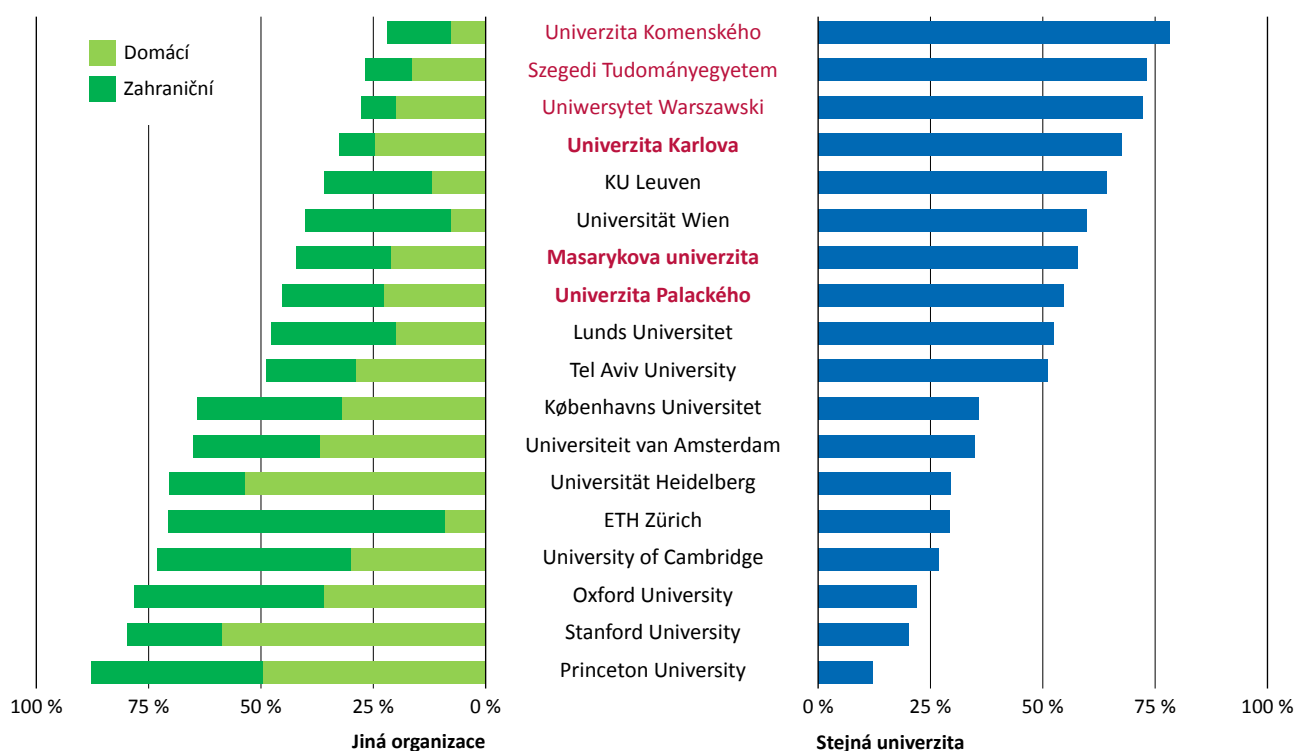
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 7: Počáteční působiště současných výzkumníků
Vědy o zemi**

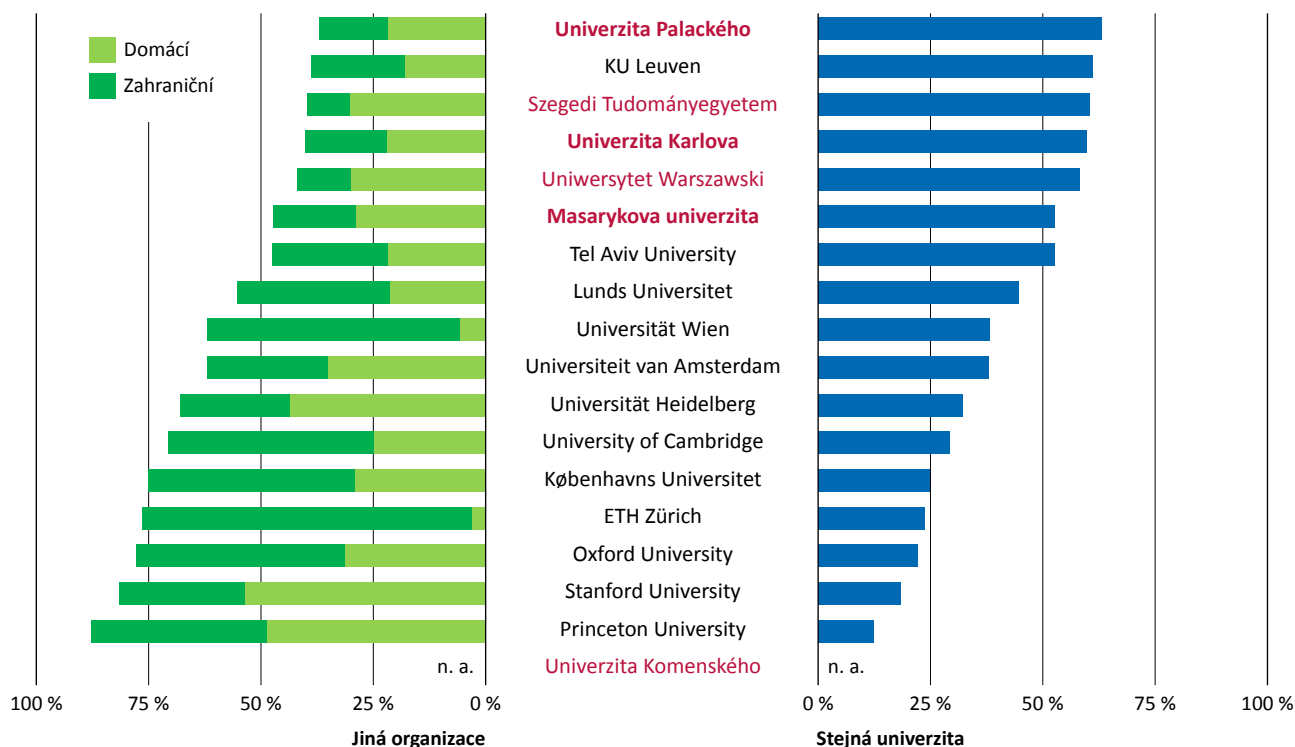
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 8: Počáteční působiště současných výzkumníků
Vědy o životním prostředí**

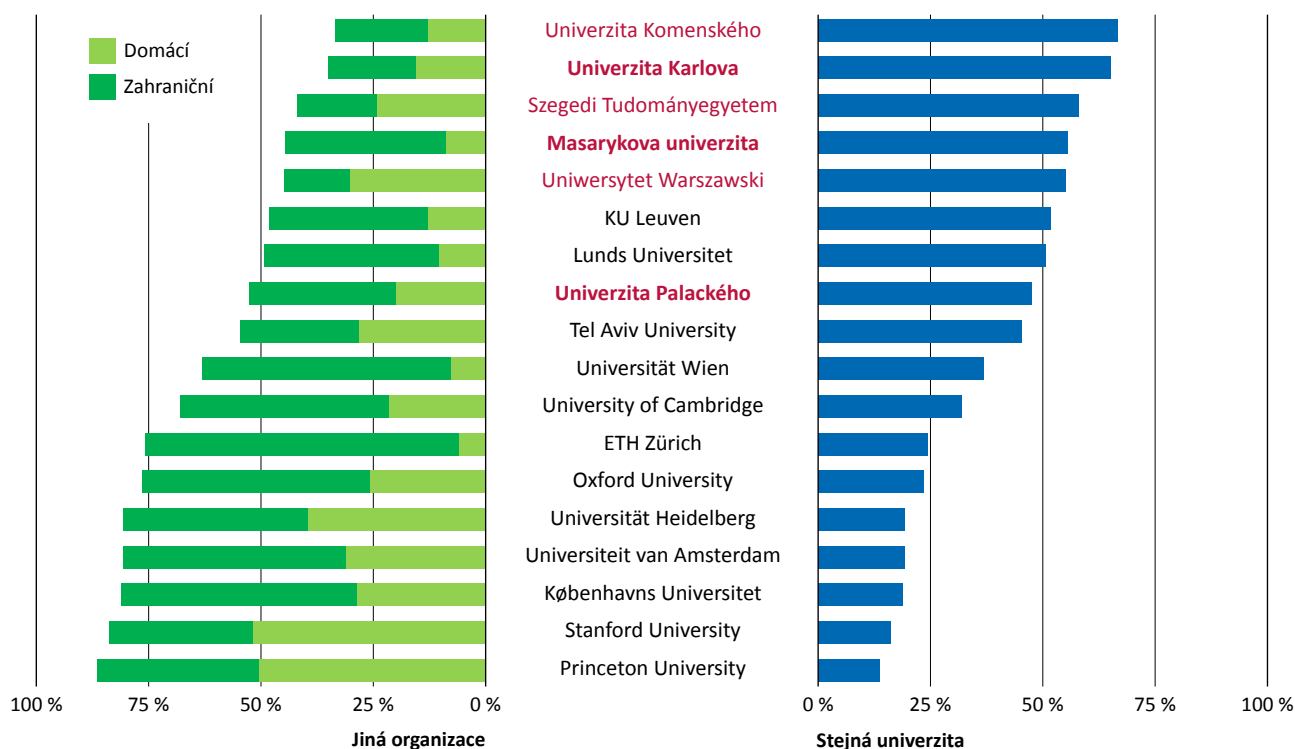
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 9: Počáteční působiště současných výzkumníků
Matematika**

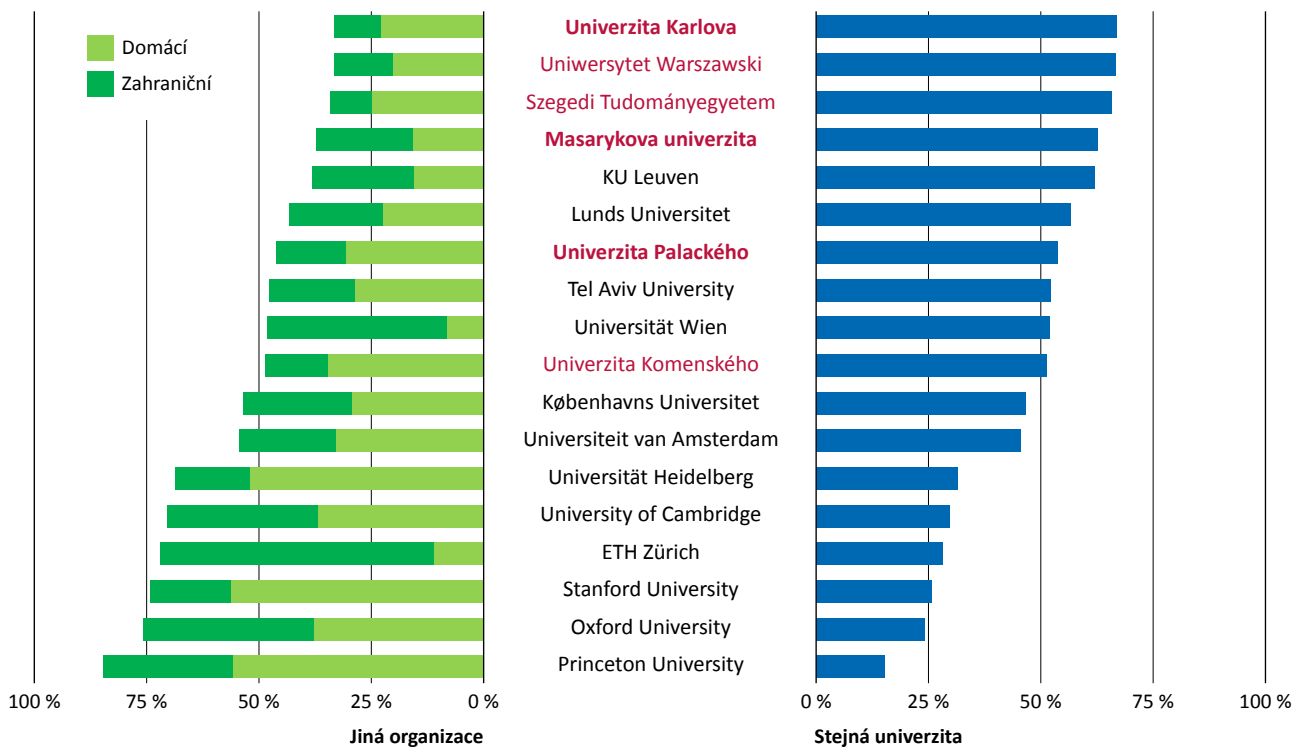
Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 10: Počáteční působiště současných výzkumníků
Fyzikální vědy**

Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

**Obrázek 11: Počáteční působiště současných výzkumníků
Společenské vědy**

Pozn.: Pouze výzkumníci publikující v roce 2018 s prvním článkem vydaným před rokem 2013. Zdroj: Scopus.

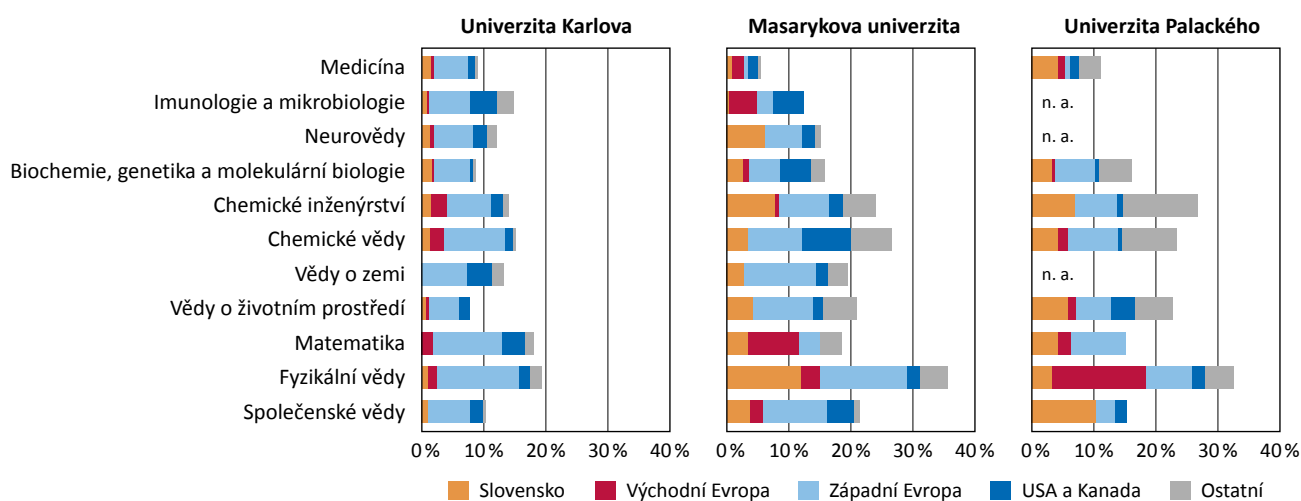
Obrázek 12 doplňuje celkové výsledky pro tři sledované české univerzity o detaily toho, kde konkrétně začínali s bádáním jejich současní výzkumníci s počátečním působištěm v zahraničí. Nemusí jít nutně o cizince. Řada z těchto výzkumníků mohou být Češi (a Slováci), kteří v zahraničí pouze nastartovali kariéru. Je to pravděpodobné zejména u těch, kteří vychází jako původně ze západní Evropy, USA a Kanady.

Na Univerzitě Karlově je v některých oborech viditelně nižší podíl výzkumníků začínajících kariéru v zahraničí, ale v rámci této kategorie dominují ti, kteří přinášejí zkušenosti ze západního výzkumného prostředí.

Na Masarykově univerzitě a Univerzitě Palackého v Olomouci vychází podstatně vyšší podíl výzkumníků původně ze Slovenska a zemí mimo Evropu, USA a Kanadu. Jedná se zejména o Indii anebo Írán.

Až překvapivě zanedbatelný vychází podíl výzkumníků původně z evropských zemí bývalého východního bloku (kromě Slovenska). Jedinými výjimkami je několik oborů na Masarykově univerzitě a Univerzitě Palackého v Olomouci.

**Obrázek 12: Počáteční působiště v zahraničí podle zemí
(% z celkového počtu současných výzkumníků)**

Pozn.: Východní Evropa zahrnuje všechny evropské země bývalého východního bloku (kromě Slovenska). Západní Evropa zahrnuje pro zjednodušení všechny ostatní evropské země (dominantní je Německo, Velká Británie a Itálie). Výzkumníci s afilacemi k více cizím zemím byli mezi tyto země rozděleni poměrným způsobem.

Zdroj: Scopus.

Pár slov závěrem

Jones a Sloan (2019) ukázali, že v oboru ekonomie dosahuje na nejlepších amerických univerzitách podíl profesorů, kteří získali titul Ph.D. na stejném pracovišti, jen 5 % na Yale University, 7 % na University of California, Berkeley, 11 % na University of Chicago, 12 % na Princeton University, 24 % na Stanford University a 28 % na Harvard University a MIT, což zhruba odpovídá proporcím zjištěným pro nejlepší americké univerzity v této studii.

Jiná data potvrzují nízké zapojení českých univerzit do mezinárodního trhu práce s výzkumníky. ČSÚ (2018) udává, že v roce 2017 působilo na vysokých školách mezi výzkumníky jen 9 % cizinců a z toho téměř polovina byla ze Slovenska. Podle výpočtů Science Europe (2013) byl podíl výzkumníků, kteří dlouhodobě zůstávají ve stejné zemi, v Česku sedmý nejvyšší ze 41 sledovaných zemí.

Bez podstatně větší otevřenosti výzkumníkům zvenčí, zejména ze zahraničí, se budou české univerzity vyrovnávat, byť jen těm lepším evropským, velmi těžko. Pro začátek se stačí porozhlédnout po blízkém okolí. Nejlepší české univerzity se třeba od Universität Wien ani tak neliší ve sklonu najímat zevnitř, ale v tom, jak moc se intelektuálně okysličují právě přílivem talentu ze zahraničí. Pro nejlepší univerzity v menších zemích totiž často ani není odkud jinud ze stejné země lepší vědce brát.

Souvisí to jednak s tím, jak široce a v jakém jazyce univerzity inzerují výběrová řízení na nová místa a jakým způsobem jsou obsazovány seniorní pozice. Není zřejmé, zda je vítána konkurence zvenku a do jaké míry si univerzity skutečně dávají práci s hledáním kandidátů i v mezinárodním měřítku.

Druhou stranou téže mince je atraktivita českých univerzit pro zahraniční výzkumníky. Do toho vstupuje celá řada faktorů, jako jsou podmínky pro začínající výzkumníky, systém kariérního postupu, administrativní podpora, grantová schémata a rozsah výuky v angličtině, výhled stabilního financování a v neposlední řadě mezinárodně konkurenceschopné platové podmínky.

Nicméně nízká schopnost českých univerzit přitahovat talenty ze zahraničí zatím není na národní úrovni systematicky řešena. Jednotlivé grantové a dotační programy celkový obrázek moc nezmění. Podstatné zlepšení by zřejmě vyžadovalo zásadnější strukturální změny. Zákonné zakotvení možnosti funkčních míst pro docenty a profesory by mohlo pomoci, ale při posledních reformních pokusech bylo zavrženo.

Příklady dobré praxe v řízení lidských zdrojů jsou již bezesporu k nalezení i na českých univerzitách. Prozatím se však jedná spíše o výjimky, o jednotlivá pracoviště, či pozice, než širší trend, který by byl patrný v celkových datech.

Literatura

ČSÚ (2018) Ukazatele výzkumu a vývoje – 2017. Český statistický úřad, Praha. <https://www.czso.cz/csu/czso/3-ukazatele-vav-za-vladni-a-vysokoskolsky-sektor-00s6i7s5qu>

Gorelova, O., Yudkevich, M. (2015) Academic Inbreeding: State of the Literature, in Yudkevich, M., Altbach, P. G., Rumbley, L. E. (eds.) Academic Inbreeding and Mobility in Higher Education. Palgrave Studies in Global Higher Education, Palgrave, s. 17-44. http://dx.doi.org/10.1057/9781137461254_2

Horta, H. (2013) Deepening our understanding of academic inbreeding effects on research information exchange and scientific output: new insights for academic based research. Higher Education, r. 65, s. 487-510. <http://dx.doi.org/10.1007/s10734-012-9559-7>

Horta, H., Yudkevich, M. (2016) The role of academic inbreeding in developing higher education systems: Challenges and possible solutions. Technological Forecasting & Social Change, roč. 113 s. 363-372. <http://dx.doi.org/10.1016/j.techfore.2015.06.039>

Inanc, O., Tuncer, O. (2011) The effect of academic inbreeding on scientific effectiveness. Scientometrics, roč. 88, s. 885–898. <http://dx.doi.org/10.1007/s11192-011-0415-9>

Jones, T. R., Sloan, A. (2019) The Graduate School Origins of Economics Faculty. Georgia State University, mimeo, <http://www.toddrjones.com/research>.

Larivière, V. (2012) On the shoulders of students? The contribution of PhD students to the advancement of knowledge. Scientometrics, 90(2), 463-481. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-011-0495-6>

Lee, W. M. (2000). Publication trends of doctoral students in three fields from 1965–1995. Journal of the American Society for Information Science. 51(2), 139–144. <http://ejournals.ebsco.com/Article.asp?ContributionID=2059967>

Science Europe (2013) Comparative Benchmarking of European and US Research Collaboration and Researcher Mobility. Science Europe and Elsevier's SciVal Analytics. <https://www.elsevier.com/research-intelligence/resource-library/comparative-benchmarking-of-european-and-us-research-collaboration-and-researcher-mobility>

Scopus (2019a) Scopus on-line database. Placená databáze. <https://www.scopus.com>

Scopus (2019b) Scopus Subject Classification. https://service.elsevier.com/app/answers/detail/a_id/15181/supporthub/scopus/

Waaiker, C. J. F., Macaluso, B., Sugimoto, C. R., Larivière, V. (2016) Stability and Longevity in the Publication Careers of U.S. Doctorate Recipients. PLoS ONE, 11(4), 1-15. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0154741>

Příloha A1 – Počet afilací současných výzkumníků (v %)

Univerzita	1 afilace %	2 afilace %	3+ afilací %
ETH Zürich	81	16	3
Københavns Universitet	78	18	4
KU Leuven	78	19	3
Lunds Universitet	80	17	3
Masarykova Univerzita	81	16	3
Oxford University	79	17	4
Princeton University	80	16	4
Stanford University	80	16	4
Szegedi Tudományegyetem	83	15	2
Tel Aviv University	78	19	3
Universität Heidelberg	79	17	4
Universität Wien	79	18	3
Universiteit van Amsterdam	81	16	3
University of Cambridge	79	17	4
Univerzita Karlova	84	14	2
Univerzita Komenského	86	13	1
Univerzita Palackého	84	14	2
Uniwersytet Warszawski	86	12	2

Obor	1 afilace %	2 afilace %	3+ afilací %
Medicína	81	16	3
Imunologie a mikrobiologie	77	19	4
Neurovědy	74	20	6
Biochemie, genetika a molekulární biologie	76	19	5
Chemické inženýrství	79	18	3
Chemické vědy	77	19	4
Vědy o zemi	80	17	3
Vědy o životním prostředí	79	18	3
Matematika	87	11	2
Fyzikální vědy	84	14	2
Společenské vědy	82	15	3

Příloha A2 – Počáteční působiště současných výzkumníků (v %)

	Medicína			Imunologie a mikrobiologie			Neurovědy			Biochemie, genetik a molekulární biologie			Chemické inženýrství			Chemické vědy		
	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční
ETH Zürich	28	17	55	24	10	66	17	20	63	27	8	64	26	4	70	29	6	65
Københavns Universitet	38	45	16	36	36	28	37	39	24	35	36	29	31	31	38	38	30	32
KU Leuven	65	12	22	63	14	22	60	8	32	62	12	26	57	12	32	57	10	33
Lunds Universitet	50	36	14	50	28	22	48	24	28	50	25	25	49	15	36	49	11	40
Masarykova Univerzita	48	47	5	52	35	12	49	36	15	51	33	16	52	24	24	53	21	27
Oxford University	19	49	32	17	44	39	23	36	41	19	40	41	23	29	48	23	30	47
Princeton University	15	54	31	10	58	32	11	61	28	12	58	29	10	57	33	9	59	32
Stanford University	26	56	18	23	54	23	22	53	26	20	53	27	15	47	38	14	50	36
Szegedi Tudományegyetem	73	20	8	64	30	6	76	15	9	69	22	9	68	24	8	70	19	10
Tel Aviv University	48	45	8	45	46	10	51	40	9	47	43	10	48	38	13	47	32	21
Universität Heidelberg	37	49	14	33	46	20	31	50	19	31	49	21	32	40	27	27	41	32
Universität Wien	57	11	32	36	6	58	36	7	57	47	8	45	36	10	53	45	6	49
Universiteit van Amsterdam	49	37	14	46	38	16	44	37	20	46	39	16	28	43	28	33	39	29
University of Cambridge	23	47	30	24	43	33	22	35	43	23	32	45	27	24	49	28	22	50
Univerzita Karlova	55	36	9	52	33	15	59	29	12	61	30	9	54	32	14	60	25	15
Univerzita Komenského	41	44	14	74	14	11	37	46	17	55	33	13	56	23	21	67	18	15
Univerzita Palackého	51	38	11	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	54	30	16	46	27	27	46	31	23
Uniwersytet Warszawski	68	25	7	79	15	5	63	23	13	60	31	9	60	25	15	55	34	11

	Vědy o zemi			Vědy o životním prostředí			Matematika			Fyzikální vědy			Společenské vědy		
	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční	Stejná univerzita	Jiná domácí	Jiná zahraniční
ETH Zürich	29	8	63	29	9	61	24	3	73	24	6	70	28	11	61
Københavns Universitet	29	24	47	36	32	32	25	29	46	19	29	52	47	29	24
KU Leuven	54	12	34	64	12	24	61	18	21	52	13	35	62	16	23
Lunds Universitet	48	19	33	52	20	28	45	21	34	51	11	39	57	23	21
Masarykova Univerzita	63	17	20	58	21	21	53	29	18	55	9	36	63	16	22
Oxford University	20	36	44	22	36	42	22	31	46	23	26	51	24	38	38
Princeton University	12	57	31	12	50	38	12	49	39	14	50	36	15	56	29
Stanford University	23	53	24	20	59	21	18	54	28	16	52	32	26	56	18
Szegedi Tudományegyetem	60	36	5	73	16	10	60	30	9	58	24	18	66	25	9
Tel Aviv University	59	18	24	51	29	20	53	22	26	45	28	26	52	29	19
Universität Heidelberg	19	41	40	30	54	17	32	44	24	19	40	41	31	52	17
Universität Wien	36	14	50	60	8	32	38	6	56	37	8	55	52	8	40
Universiteit van Amsterdam	14	35	51	35	37	28	38	35	27	19	31	50	45	33	22
University of Cambridge	28	26	46	27	30	43	29	25	46	32	22	46	30	37	34
Univerzita Karlova	66	20	13	67	25	8	60	22	18	65	15	20	67	23	10
Univerzita Komenského	73	24	3	n.a.	n.a.	n.a.	74	19	7	n.a.	n.a.	n.a.	51	35	14
Univerzita Palackého	61	39	0	55	23	23	63	22	15	48	20	33	54	31	15
Uniwersytet Warszawski	70	18	12	72	20	8	58	30	12	55	30	15	67	20	13

Předchozí publikace IDEA

2019

Dichotomie spotřebních daní: zdroj veřejných rozpočtů a nástroj snižování újmy (diskusní studie). Vladimír Novák, Michal Šoltés, prosinec 2019 [▶](#)

Mezinárodní srovnání ředitelů škol: české administrativní inferno. Miroslava Federičová, listopad 2019 [▶](#)

Návratnost soukromých a veřejných výdajů na podnikatelský výzkum. Petr Pleticha, říjen 2019 [▶](#)

Dary politickým stranám a veřejné zakázky: evidence z let 2007–2014. Vítězslav Titl, Benny Geys, září 2019 [▶](#)

Platy českých učitelů: nová naděje. Daniel Münich, Vladimír Smolka, srpen 2019 [▶](#)

Stigma jako sebenaplnující se proroctví? Experimentální výzkum z českých věznic. Lubomír Cingl, Václav Korbel, srpen 2019 [▶](#)

Globalization of science: Evidence from authors in academic journals by country of origin. Vít Macháček, Martin Srholec, květen 2019 [▶](#)

Kvalita práce učitelů, vzdělanost, ekonomický růst a prosperita České republiky. Jana Krajčová, Daniel Münich, Tomáš Protivínský, květen 2019 [▶](#)

Dopady zvyšování minimální mzdy v letech 2013–2017 na zaměstnanost a mzdy v České republice. Jakub Grossmann, Štěpán Jurajda, Vladimír Smolka, duben 2019 [▶](#)

Zatížení školními domácími úkoly v České republice a srovnání se světem. Václav Korbel, Daniel Münich, duben 2019 [▶](#)

Elektromobil: nejdříve do vesmíru, do Česka až po slevě. Milan Ščasný, Iva Zvěřinová, Zuzana Rajchlová, Eva Kyselá, únor 2019 [▶](#)

A Comparison of Journal Citation Indices. Daniel Münich, Taras Hrendash, únor 2019 [▶](#)

Dopady známek na vysvědčení na životní rozhodnutí žáků. Miroslava Federičová, únor 2019 [▶](#)

2018

Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v roce 2017. Daniel Münich, Taras Hrendash, prosinec 2018 [▶](#)

Které organizace mají nejcitovanější patenty? Nový pohled na hodnocení patentového výzkumu (interaktivní publikace). Oleg Sidorkin, Martin Srholec, listopad 2018 [▶](#)

Dopady zavedení karenční doby v roce 2008 na pracovní neschopnost. Filip Pertold, říjen 2018 [▶](#)

An International Comparison of Economic and Academic Performance of OECD Countries, interaktivní aplikace. Taras Hrendash, Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, říjen 2018 [▶](#)

Dopady vyšších platů politiků na volby do zastupitelstev obcí. Ján Palguta, Filip Pertold, září 2018 [▶](#)

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy. Klára Kalíšková, Michal Šoltés, září 2018 [▶](#)

Intelektuální dovednosti českých učitelů v mezinárodním a generačním srovnání. Jana Krajčová, Daniel Münich, září 2018 [▶](#)

Obezita v České republice: mezinárodní srovnání s využitím dat z projektu SHARE. Filip Pertold, Jiří Šatava, srpen 2018 [▶](#)

Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2011–2015, interaktivní aplikace. Taras Hrendash, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, červenec 2018 [▶](#)

Dopady reformy rodičovských příspěvků v roce 2008 na pracovní zařazení matek. Barbara Pertold-Gebicka, červenec 2018 [▶](#)

Průvodce seniora: Jak neprodělat při předčasném odchodu do důchodu. Jiří Šatava, červenec 2018 [▶](#)

Komu školka (ne)pomůže? Zkušenosti ze série reforem předškolní péče v Německu. Filip Pertold, Lucie Zapletalová, červenec 2018 [▶](#)

Vyšší platy učitelů: sliby, sliby, sliby. Daniel Münich, Vladimír Smolka, červen 2018 [▶](#)

Kde se nejvíce publikuje v predátorských a místních časopisech? Bibliometrická analýza trochu jinak. Vít Macháček, Martin Srholec, červen 2018 [▶](#)

The low-skilled in the Czech Republic. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, květen 2018 [▶](#)

Názvy firem a jejich vliv na firemní výkonnost. Jan Hanousek, Štěpán Jurajda, duben 2018 [▶](#)

Co skrývají známky na vysvědčení? Daniel Münich, Tomáš Protivínský, leden 2018 [▶](#)

2017

Růst disponibilních příjmů osob v letech 2005 až 2015: Kdo si polepšil? Jiří Šatava, prosinec 2017 [▶](#)

Místní časopisy ve Scopusu. Vít Macháček, Martin Srholec, prosinec 2017 [▶](#)

IDEA PRO VOLBY 2017. Rodinná politika v programech politických stran: přehled a rozbor. Klára Kalíšková, říjen 2017 [▶](#)

IDEA PRO VOLBY 2017. Důchody a důchodci ve volebních programech. Filip Pertold, Jiří Šatava, září 2017 [▶](#)

IDEA PRO VOLBY 2017. Platy učitelů ve volebních programech: přehled a rozbor. Daniel Münich, září 2017 [▶](#)

Kdo je váš starosta: volební soutěž a charakteristiky zastupitelů v ČR. Ján Palguta, srpen 2017 [▶](#)

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera. Alena Bičáková, Štěpán Jurajda, Lucie Zapletalová, červenec 2017 [▶](#)

IDEA PRO VOLBY 2017, Nízké platy učitelů: hodně drahé šetření [▶](#), Interaktivní aplikace studie [▶](#). Daniel Münich, červen 2017

IDEA PRO VOLBY 2017, Příjmy seniorů – práce, nástupní důchody a jejich valorizace. Jiří Šatava, červen 2017 [▶](#)

Do direct subsidies stimulate new R&D output in firms? A comparison of IMPULS, TIP and ALFA programmes. Oleg Sidorkin, Martin Srholec, červen 2017 [▶](#)

IDEA PRO VOLBY 2017. Podpora rodin s dětmi: daně, dávky a veřejné služby. Klára Kalíšková, květen 2017 [▶](#)

Pod pokličkou Beallových seznamů. Vít Macháček, Martin Srholec, květen 2017 [▶](#)

Přísnější tresty za vraždy? Vyhodnocení dopadů legislativního návrhu. Libor Dušek, březen 2017 [▶](#)

Ženy a muži v českém výzkumu: publikační výkon, produktivita, spoluautorství a trendy. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, březen 2017 [▶](#)

Proč ženy v Evropě nechtějí mít více dětí? Matthias Doepke, Fabian Kindermann, překlad Ondřej Lukáš, Filip Pertold, únor 2017 [▶](#)

2016

80% snížení emisí skleníkových plynů: analýza vývoje energetiky České republiky do roku 2050. Lukáš Rečka, Milan Ščasný, prosinec 2016 [▶](#)

Výzkum preferencí obyvatel pro klimatické politiky: Podporují Češi, Poláci a Britové jejich zavedení? Iva Zvěřinová, Milan Ščasný, Mikolaj Czajkowski a Eva Kyselá, prosinec 2016 [▶](#)

Světové srovnání českých a slovenských časopisů podle indikátorů Impact Factor (IF) a Article Influence Score (AIS). Daniel Münich a Samuel Škoda, prosinec 2016 [▶](#)

Daňový systém snižuje motivaci matek s menšími dětmi k práci: Doporučení a jeho vyhodnocení. Jiří Šatava, prosinec 2016 [▶](#)

Stimulují přímé dotace soukromé výdaje firem na VaV? Metoda regresní diskontinuity [▶](#), příloha *Metodika hodnocení hospodárnosti účelové podpory pro aplikovaný výzkum a vývoj ve firmách.* [▶](#) Ján Palguta, Martin Srholec, prosinec 2016

Transfer znalostí do praxe podnikajícími akademiky v České republice. Vít Macháček a Martin Srholec, listopad 2016 [▶](#)

Predátorské časopisy ve Scopusu. Vít Macháček, Martin Srholec, listopad 2016 [▶](#)

Brexit vylepší vyjednávací pozici velkých států v Radě EU. Nejvíce posílí Polsko. Vít Macháček, Tereza Hrtúsová, listopad 2016 [▶](#)

Konkurence politických uskupení v obecních zastupitelstvech a veřejné zakázky. Ján Palguta, říjen 2016 [▶](#)

Platy českých učitelů zůstávají velmi nízké. Daniel Münich, Vladimír Smolka, září 2016 [▶](#)

Medzinárodné porovnanie kvality publikačného výkonu vedných odborov na Slovensku [▶](#), *Odborové prehľady* [▶](#). Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, srpen 2016

Vliv mateřství na výši starobního důchodu. Jiří Šatava, červenec 2016 [▶](#)

Dárci politických stran na trhu veřejných zakázek. Ján Palguta, červenec 2016 [▶](#)

Národní srovnání vědeckého publikačního výkonu Akademie věd České republiky: kvantita vs. kvalita a spoluautorství. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, červen 2016 [▶](#)

Rozvody a příjmy žen v České republice: první zjištění v České republice na základě individuálních dat. Petr Janský, Filip Pertold, Jiří Šatava, červen 2016 [▶](#)

Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2009–2013. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, květen 2016 [▶](#)

Dopad daní a dávek na příjmovou nerovnost a relativní chudobu v České republice. Petr Janský, Klára Kalíšková, Daniel Münich, květen 2016 [▶](#)

Sebedůvěra třídy a soutěž spolužáků o osmiletá gymnázia. Miroslava Federičová, Filip Pertold, Michael L. Smith, duben 2016 [▶](#)

Podpora rodin s dětmi prostřednictvím daňově dávkového systému. Jiří Šatava, březen 2016 [▶](#)

K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek? Ján Palguta, Filip Pertold, březen 2016 [▶](#)

Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí: Analýza výnosů a nákladů. Klára Kalíšková, Daniel Münich, Filip Pertold, březen 2016 [▶](#)

Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže. Filip Pertold, únor 2016 [▶](#)

An International Comparison of the Quality of Academic Publication Output in the Czech Republic [▶](#), attachment *Discipline sheets* [▶](#). Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, leden 2016

2015

Zdanění vysokopříjmových osob. Libor Dušek, Jiří Šatava, prosinec 2015 [▶](#)

Hrozí opět přeplnění věznic? Predikce počtu vězňů v České republice. Libor Dušek, prosinec 2015 [▶](#)

Mezinárodní srovnání kvality publikačního výkonu vědních oborů v České republice [▶](#), příloha *Oborové listy* [▶](#). Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, prosinec 2015

Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině. Mariola Pytliková, listopad 2015 [▶](#)

Skills Mismatches in the Czech Republic. Klára Kalíšková, listopad 2015 [▶](#)

Pracovní aktivita po dosažení důchodového věku: Institucionální pobídky v České republice. Jiří Šatava, listopad 2015 [▶](#)

Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, říjen 2015 [▶](#)

Working Beyond Pensionable Age: Institutional Incentives in the Czech Republic. Jiří Šatava, září 2015 [▶](#)

Komparativní studie věku odchodu do důchodu v České republice (česká verze studie A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic z června 2015). Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich, září 2015 [▶](#)

Oborová publikační výkonnost výzkumných pracovišť v České republice v letech 2008–2012 (studie obsahuje interaktivní internetový nástroj, pomocí kterého je možné zvolit obor či pracoviště a zobrazit řazení pracovišť dle preferovaného ukazatele). Štěpán Jurajda, Daniel Münich, září 2015 [▶](#)

Platy učitelů českých základních škol: setrvale nízké a neatraktivní. Daniel Münich, Mária Perignáthová, Lucie Zapletalová, Vladimír Smolka, září 2015 [▶](#)

Miliardáři versus lidé / Billionaires versus People. Jan Švejnar, srpen 2015 [▶](#)

A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic (v angl. jazyce, srovnávací studie věku odchodu do důchodu v České republice). Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich, červen 2015 [▶](#)

Bodový systém a jeho vliv na počet smrtelných nehod. Josef Montag, Lucie Zapletalová, květen 2015 [▶](#)

(Ne)diskriminace žen při žádosti o zaměstnání v důsledku mateřství: Experiment. Vojtěch Bartoš, březen 2015 [▶](#)

2014

Společným zdaněním k nižší zaměstnanosti žen. Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, prosinec 2014 [▶](#)

Co s ekonomickou neaktivitou v zemích Visegrádu? Ágota Scharle, říjen 2014 [▶](#)

Vliv informací z volebních lístků na výsledky obecních a krajských voleb. Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Lucie Zapletalová, říjen 2014 [▶](#)

Regionální rozdíly v kupní síle: Ceny, platy, mzdy a důchody. Matěj Bajgar, Petr Janský, srpen 2014 [▶](#)

Budete mít nárok na důchod? Štěpán Jurajda, Jiří Šatava, červenec 2014 [▶](#)

Učení mučení, nebo škola hrou? Srovnání oblíbenosti školy a matematika pohledem mezinárodního šetření. Daniel Münich, Miroslava Federičová, červen 2014 [▶](#)

Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují? Petr Bouchal, Petr Janský, červen 2014 [▶](#)

Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě? Klára Kalíšková, Daniel Münich, květen 2014 [▶](#)

Česká ekonomika pokračuje v růstu i v roce 2014. Vilém Semerák, březen 2014 [▶](#)

Příprava na osmiletá gymnázia: velká žakovská steeplechase. Miroslava Federičová, Daniel Münich, březen 2014 [▶](#)

Ženy v českém finančním sektoru 1994–2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané. Klára Kalíšková, březen 2014 [▶](#)

2013

Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012. Daniel Münich, Tomáš Protivínský, prosinec 2013 [▶](#)

Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou... Libor Dušek, Jiří Šatava, prosinec 2013 [▶](#)

Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému. Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich, prosinec 2013 [▶](#)

Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní? Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich, říjen 2013 [▶](#)

Dopad rozvodu na příjmy v důchodu. Jiří Šatava, září 2013 [▶](#)

Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje. Ondřej Schneider, Jiří Šatava, červen 2013 [▶](#)

Dopady reformy I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců. Ondřej Schneider, Jiří Šatava, květen 2013 [▶](#)

Účastníci penzijního připojištění. Petr Janský, květen 2013 [▶](#)

Může záporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů? Martin Gregor, duben 2013 [▶](#)

Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti. Pavel Hait, Petr Janský, březen 2013 [▶](#)

2012

Zachrání Čína české exporty? Studie. Vilém Semerák, prosinec 2012 [▶](#)

Odhad dopadů změn DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013. Petr Janský, listopad 2012 [▶](#)

Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů? Pavla Nikolovová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár, říjen 2012 [▶](#)

Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému. Ondřej Schneider, říjen 2012 [▶](#)

Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře? Ondřej Schneider, Jiří Šatava, říjen 2012 [▶](#)

Dopady makroekonomického vývoje ČR na krajské úrovni: možnosti pro aktivní hospodářskou politiku (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR). Vilém Semerák, září 2012 [▶](#)

Možnosti pro aktivní hospodářskou politiku na krajské úrovni (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR). Vilém Semerák, Jan Švejnar, září 2012 [▶](#)

Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce. Petr Janský, Zuzana Řehořová, září 2012 [▶](#)

The Commitment to Development Index for the Czech Republic (výzkumný článek). Petr Janský, Zuzana Řehořová, září 2012 [▶](#)

Být či nebýt učitelem: platy českých učitelů pohledem nákladů ušlých příležitostí a širší souvislosti. Daniel Münich, Jan Straka, září 2012 [▶](#)

Kde se v ČR dělá nejlepší výzkum. Štěpán Jurajda, Daniel Münich, srpen 2012 [▶](#)

Kde hledat příčiny přeplněných věznic. Libor Dušek, srpen 2012 [▶](#)

Dopad vzdělanosti na dlouhodobý hospodářský růst a deficit důchodového systému. Daniel Münich, Petr Ondko, Jan Straka, červen 2012 [▶](#)

Češky: Nevyužitý potenciál země. Klára Kalíšková, Daniel Münich, květen 2012 [▶](#)

Očekávané dopady změn sazeb DPH na rozpočty krajů. Libor Dušek, Petr Janský, duben 2012 [▶](#)

Co když vláda nebude valorizovat starobní důchody? První odhady dopadů na relativní chudobu důchodců v ČR. Petr Janský, Daniel Mních, březen 2012 [▶](#)

Rozpočtové instituce – evropské zkušenosti a aplikace na Českou republiku. Ondřej Schneider, únor 2012 [▶](#)

(Ne)udržitelnost (dluhu) veřejných financí. Petr Janský, Ondřej Schneider, únor 2012 [▶](#)

2011

Evropská krize—Dopady měnové (dez)integrace na ČR. Vilém Semerák, Jan Švejnar, prosinec 2011 [▶](#)

Evropská krize—Špatná a ještě horší řešení. Vilém Semerák, Jan Švejnar, prosinec 2011 [▶](#)

Evropská krize—Limity čínské podpory. Vilém Semerák, prosinec 2011 [▶](#)

Důchodové systémy v Evropě: Reformují všichni. Ondřej Schneider, srpen 2011 [▶](#)

Jak sjednocení DPH kompenzovat rodinám s dětmi. Petr Janský, Klára Kalíšková, červenec 2011 [▶](#)

Penzijní dluh: Břímě mladých, Ondřej Schneider, květen 2011 [▶](#)

Poplatky penzijních fondů: Komentář. Libor Dušek, Ondřej Schneider, květen 2011 [▶](#)

Finanční výkonnost penzijních fondů ve střední Evropě: Proč jsou české fondy nejhorší? Jan Hlaváč, Ondřej Schneider, duben 2011 [▶](#)

Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty. Libor Dušek, Petr Janský, březen 2011 [▶](#)

Přehled hlavních dopadů daňových změn na domácnosti a veřejné rozpočty. Libor Dušek, Petr Janský, březen 2011 [▶](#)

Jak by daňové změny dopadly na domácnosti a veřejné rozpočty. Libor Dušek, Petr Janský, únor 2011 [▶](#)

Dopady sjednocení sazeb DPH na 20 % na životní úroveň domácnosti. Libor Dušek, Petr Janský, únor 2011 [▶](#)

2010

Odhad dopadů navrhovaných změn DPH na životní náklady domácností. Libor Dušek, Petr Janský, prosinec 2010 [▶](#)

Jak na státní rozpočet: Ekonomický přístup. Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar, září 2010 [▶](#)

Jak inteligentně reformovat veřejné finance. Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar, květen 2010 [▶](#)

2009

New member countries' labour markets during the crisis. EU BEPA Policy Brief. Vilém Semerák, Jan Švejnar, září 2009 [▶](#)

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách?

Studie 01 / 2020

© Vít Macháček, Martin Srholec

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-7344-520-1 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

DĚKUJEME VŠEM SPONZORŮM / WE THANK ALL OUR SPONSORS

Jan Žůrek

Petr Šrámek
advokát

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

Odkud se rekrutují vězknmníci na univerzitách?

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

Vydavatel/Publisher: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., Politických vězňů 7, 111 21 Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ - angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (angl. zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

<http://idea.cerge-ei.cz>